

Реферат на тему: "Найвидатніший єврейський письменник — Шолом-Алейхем"

Шолом-Алейхем

Шолом Алейхем (Шолом Рабінович)

1856 — 1916

Тема:

Найвидатніший єврейський

Письменник —

Шолом-Алейхем

Ніхто не знає, що таке смерть;

Можливо, це навіть щастя.

Так говорить Платон. А я говорю:

Можливо, це і щастя,

але позбав мене, Боже, цього щастя.

Шолом Алейхем народився 2-го березня 1859 року в Україні в місті Переяславі (тепер Переяслав-Хмельницький). Більша частина його життя пройшла в Україні. Чимало сторінок його повістей і оповідань присвячено описам української природи; його герої, як і він сам, добре знають українські пісні, вірші великого Кобзаря — Т. Г. Шевченка, із їхніх уст часто сипляться українські приказки, прислів'я.

Його батько був багатою людиною, але раптово розорився, коли майбутній письменник був лише дитиною. Це було перше нещастя в житті хлопчика. Але , як відомо, горе не ходить одне, а відкриває двері для інших бід. Отож, скоро прийшло інше лихо, яка забрало життя його матері під час холери. Та і на цьому трагедія не закінчилася. В їхнє життя ввійшла інша жінка — зла мачуха, яка завжди намагалася образити свого пасинка. Один тільки Бог знає, скільки сліз пролив Шолом-Алейхем, ховаючись від своєї мачухи у темних закутках їхнього будинку. Але врешті-решт він знайшов спосіб її утихомирити. Маленький Шолом склав цілий список всіх образ, якими мачуха його обдаровувала, і, чудово копіюючи її інтонацію і жести, читав всім, хто захоче послухати. Мачуха так само сміялася, як і решта людей, але вона зрозуміла, що має справу не з простим хлопчиком.

Навчався Шолом-Алейхем, як і всі єврейські діти, в хедері-школі, де на першому місці було вивчення Старого Заповіту, тлумачення Толмуда. Батько майбутнього письменника, який цінував знання, зумів дати синові освіту — в 17 років він із відзнакою закінчив реальне училище.

Писати Шолом почав рано, чи не в 18 — 19 років. Він тоді жив у якості домашнього учителя в глухому поселенні київської губернії у одного купця-єврея Елі-Мейлаха Лоева. Його ученицею була єдина дочка цього чоловіка, ровесниця учителя. Учителю

прожив там 3 роки в достатку і добрі. Учениця добре вчилася, батьки були раді, все йшло чудово. Але сталося непоправиме. Шолом почав писати різні любовні романи, посилав їх багатьом видавникам, але їм було все рівно. Тільки одна душа звернула увагу на них, і це була його учениця. Напевне батьки стали догадуватися про щось. Отож, в один прекрасний день Шолом, проснувшись, дізнався, що крім нього в домі більше нікого немає. Хазяїн залишив йому конверт, але там лежали лише гроші за його працю і більше нічого. На подвір'ї стояли сани. Кучер, явно не криючи посмішки на обличчі, відвіз його на вокзал. Саме так закінчилося його солодке життя вчителя.

Він поїхав спочатку до Києва, а потім до Полтавської губернії, де прийняв посаду державного равина. Він дуже багато писав своїй коханій, але та не відповідала. Хто ж знав, що батько підкупив листоношу, і той за невеликі гроші віддавав всі листи дочки батькові. Два з лишнім роки він писав їй ці листи, потім звільнився з роботи і поїхав до Києва, і там сталося чудо: він зустрів Ольгу Лоеву. Дівчина заявила татові, що вона виходить заміж за Рабіновича. Батькові нічого не залишалось, ніж влаштувати весілля. Через деякий час він помер і все багатство перейшло до його дочки, яка, в свою чергу, передала спадок своєму чоловікові. Той, довго не думаючи, пішов з грішми на біржу і там його обкрутили більш розумніші. Якось йому вдалося вийти з їхніх тенет і залишитися з невеликим капіталом. Потім Шолом— Алейхем починає видавати літературно-критичний збірник "Єврейська народна бібліотека". Але Шолом-Алейхем виявився занадто добрим і почав платити гроші тим, хто писав статті у цей збірник. Ось саме тоді він втратив весь свій капітал і саме тоді він насправді розслабився: він став вільною людиною, яка не задумувалася більше над питанням грошей. Це питання приходило до нього лише за обіднім столом, на якому часто не було й куска хліба.

Шолом-Алейхем є відомий прозаїк, драматург, критик і блискучий читач своїх творів. Він відтворював важке життя свого народу в умовах царського режиму, капіталістичної експлуатації і національного гніту. Перший справжній роман був написаний у 80-их роках XIX століття під назвою "Сендер Бланк". В листі до відомого історика і критика С. Дублова від 2-ого вересня 1818 року він писав: " Забув вас попередити, що "Сендер Бланк" є лише 1-а частина. 2-га частина — "Маркус Бланк" — в мене закінчується в рукописі, а 3-тю — "Останній із Бланків" — я лише напишу з часом, коли буду краще знати наше нове покоління, достойне його вивчення. Друга і третя частини ніколи не були опубліковані. В 1903 році Шолом-Алейхем першу частину переробив, зменшив, вніс до неї певні корективи. Новий варіант роману став називатися "Сендер Бланк і його сімейка. Роман без роману". Вперше у єврейській літературі з такою безпощадною відвертістю були зображені язви капіталізму, неблагополуччя власницького укладу життя. Жадоба, своєкорисність, користолюбивість Сендера Бланка були показані головним планом, гротескно, з сатиричною ексцентричністю.

В інших романах 80-их — "Стемпеню" і " Йоселе-соловей" Шолом-Алейхем став на захист народних талантів, які намагалися звільнитися від патріархальщини, яка господарювала в сім'ї і соціальних відносинах того часу. Художник глибоко розумів

характер людини мистецтва, цінив їх творчий труд і неперебориме завзяття. В цих романах письменник не залишає рівнодушним проблему долі єврейських жінок, недавно ще скованих патріархальними традиціями, але вже відчуваючих глибину соціальних перемін.

В 90-их роках з'являються перші твори із цикла "Менахем— Мендл" і перші монологи "Тев'є-молочника". Ці твори були особливо дорогі для Шолом-Алейхема, до них він часто повертався, виправляв їх і доповнював. Менахем-Мендл і Тев'є-молочник — основні і найбільш виражені і значні образи письменника.

На протязі 1909-1911 років він був зайнятий роботою над романом "Блукаючі зорі" — романом, який став завершаючим етапом про народних талантів. "Я сам відчув,— пише він в редакцію газети "Динайє Велт" ("Новий світ"),— потрібно завершити свою трилогію третім романом, після "Степпену" і "Йоселе-солов'я", як колись обіцяв..."

Письменник часто і довго хворів. Чахотка ганяла його то в Італію, то в Швейцарію. Але де б не був Шолом-Алейхем, він завжди сумував по своїй батьківщині — Україні. Тут він виріс, Дістав освіту, створив найкращі свої твори. Його письменницький шлях відмічений творчими контактами з великими російськими письменниками свого часу — Л.Толстим, Короленко, Чеховим, Горьким.

В 1908 році єврейське літературне товариство відмітило 25-річний ювілей його письменницької кар'єри. Шолом-Алейхем був тоді прикований до ліжка в м. Нерва. Сюди найого ім'я приходило багато поздоровлень, телеграм, листів. Перша світова війна застала Шолом-Алейхема на німецькому курорті Альбекс. Німецька влада інтернувала його як російського підданого. Шолом-Алейхем з труднощами добрався до Копенгагена, а пізніше оселився у США, як думав, тимчасово. Там він провів останні півтора роки свого життя. Але під час цього короткого перебування у США, він зрозумів, що Америка — держава, в якій широко розповсюджені злочинність, в якій громадянами володіє страх за своє майбутнє. Таке своє негативне ставлення до цієї держави Шолом-Алейхем втілює у незакінченому романі "Помилка".

В останні роки життя Шолом-Алейхем писав автобіографічну повість "З ярмарки", присвячену дітям письменника.

"Вам,— пише Шолом-Алейхем,— посвящаю творіння моїх творінь, книгу книг, пісню пісень душі моєї. Я, звичайно, розумію, що книга моя, як і всяке творіння людське, не лишена недоліків. Але хто ж краще знає, чого вона мені коштувала? Я вклав у неї саме цінне, що в мене є — серце своє". Перші дві частини повісті були видані окремою книгою в Нью-Йорку в 1916 році. Третя частина стала до друку в лютому 1916 року в газеті "Вархайт" ("Правда"). Але вона не була дописана так як Шолом-Алейхем в квітні 1916 року важко захворів і 13 травня 1916 року помер. Шолом-Алейхем похоронений на Нью-Йорському кладовищі. На його пам'ятнику написані такі слова:

Нехай мене поховають не серед аристократів, знатних чи багатих людей, а серед простого люду, робітників, разом з простим народом, так, щоб пам'ятник, який потім поставлять на моїй могилі, прикрашав скромні надгробки навколо мене, а скромні могили навколо мене прикрасили би мій пам'ятник так, як простий і чесний народ при

моєму життю був прикрасою свого народного письменника.

Глибоко розуміючи, що театр може стати трибуною ствердження добра і справедливості, трибуною виявлення пошлості, Шолом-Алейхем створив не малу кількість сценових мініатюрв одному дійстві і трьох-чотирьохактних драм і комедій.

Скоро після дебюту розповіді "Два каменя", Шолом-Алейхем в 1887 році опублікував свій перший водевіль-фельетон "Наречений-лікар". В цьому ж році він надрукував "Розлучення", комедію в трьох картинах, а двома роками пізніше "чисту" комедію "Сходка".

В 1894 році він написав "Якнегоз", вголовній ролі яких були єврейські товстосуми. Після "Якнегоза" він нічого не писав напротязі 5 років. Лише в 1899 році з'явилась його одноактна комедія "Поздоровляємо!". В 1903 році він написав "Розбрід". В ній відтворені широкі картини життя патріархальної єврейської сім'ї, її внутрішні розбіжності і конечний розпад. В 1905 році вона була поставлена на сцені Народного польського Театру, а потім й на сцені єврейського театру Муратова. Преса дала спектаклю високу оцінку. Шолом-Алейхем був дуже окрилений цією критикою і написав ще такі п'єси, як "Клад", "Люди" (1907), "Агенти", "Король пік" (1909-1911). Але вони не були поставлені на сцені. Шолом-Алейхем неодноразово брався за організацію єврейського театру, але, на жаль, театр так і не створився. В 1914 році він інсценізував "Тев'є-молочника", а в 1915 — "Кровавий жарт". Тев'є і по сьогоднішній день хвилює і радує читача і глядача.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Шолом-Алейхем, Повісті і розповіді "Художня література", Москва, 1969
2. УРЕ том12 Київ, 1978
3. Зарубіжна література. 11 клас, Христоматія, Харків, "Торсінг", 2000

ПЛАН.

1. Біографія письменника:

- А) смерть матері ;
- Б) приватний вчитель у Лосєвих;
- В) втрата всього свого капіталу;
- Г) творча кар'єра;
- Д) курорт Альбекс і його наслідки;
- Е) останні роки життя.

2. Шолом-Алейхем — драматург.

3. "Тев'є-молочник" і "Менахем-Мендл" — два найкращі витвори Шолом-Алейхема.